

Apave de trei ori în septimana: mercuri-a
vineri-a și duminică; în septimanele cu
serbatori înse numai de două ori.

Pretiu pentru monarhia:
pe unu anu . . . 10 fl. — cr. v. a;
„ diumetate de anu 5 „ — „ „ „
„ unu patrariu . . . 2 „ 50 „ „ „
Pentru Romania și strainetate:
pe anu 30 franci;
„ diumetate de anu . . . 15 „

ALBINA

Intenționat să se facă la st. pînă din
corespondenți ai noștri, la toate postele, și
de a dreptul la Redacțiune, Stationsgasse
Nr. 1. unde sunt a se adresa toate câte
primesc foia. Că le nefrancate nu se pri-
mesc, cele anonime nu se publica.

Pentru anușci și alte comunicațiuni de
caracter privat, se răspunde câte 6 cr. de
inia; repetițiile se facu cu pretiu scadiutu.
Tassa erariate de 30 cr. v. a. pentru
o data, se anticipa.

Cătra poporul romanu, alegetoriu la Sinodele eparchiali gr. orientali!

Dupa cum ni se scrie privatu din părțile
dieceselor de Aradu și de Caransebesiu, cre-
stinii noștri alegatori pentru reprezentanțiile
autonome ale acelor diecesi sunt s'eu este s'e
fie chemati, a alege prin votulu lor nuoi de-
putati pentru noulu periodu de trei ani la si-
nodele acelorasi și se afla chiar în preser'a
alegerilor, cari pentru diecesca Caransebesiu-
lui s'e fie pus'e tocmai pre duminică venitoria,
adeca pre 22 fauru st. v; er pentru diecesca
Aradului inca neregulate.

Alta data, aceste alegeri se publicau de
tempuriu și prin foi, anume prin „Albina“, pre
candu acuma d'ora tienendu contu de ventulu
celu rece, ce bate de susu pentru causele n'os-
tre, s'a preferitu a se lu'a măsurile necesari în
frumosa tacere și a le essecut'a ca și în familia.

Pote s'e fie forte bine asi'a, forte oportuna
atare procedere; mie celu pucinu nu-mi d'a
man'a a o atac'a c'atu de pucinu: totusi din
parte-mi afiu lucru de consciintia, în fa-
ci'a acestoru alegeri a-mi redica v'occea, pentru
a reflect'a pre poporul nostru alegetoriu și
pre conducetori sei cu anima curata — la
ufile imp'eurari, ce dupa mine nici de cum
nu li pote fi iertatu a le trece cu vederea, d'eca
nu voru ca si pre terenulu autonomiei n'ostre
bisericesci s'e se veresca meru reactiunea și
s'e ni incurca și aci itiele, și în locu de progresu
și consolidare s'e ni aduca sfasiare și ruina.

Ce-a-ce scia si are macar unu picu de
ideia despre amarele lupte si sacrificie ce ni-a
costatu c'ascigorea dreptulu nostru de biserica
nationala autonoma, adeca de biserica a n'ostra
propria, sustienuta si administrata de noi in-
sine, dupa a n'ostra buna pricepere, intru alu
nostru folosu; de asemenea c'ascigorea aceloru
hanisiori, ce ii posedemu în fondurile n'ostre,
si cari ori c'atu de pucini ni se pareau ei
pentru lipsele si dupa pretensiunile n'ostre in-
dreptati, totusi cu ajutorulu lui Ddieu si
prin scrupulos'a-ni manipulare dej'a au ajunsu
a se urca la frumos'a suma de peste 500,000 fl.
v. a. cu unu venitu cam de 40,000 fl. la anu;
cine în fine va senti detorintiele ce avemu,
de a ne folosi de drepturile si de me-
dil'occele n'ostre în celu mai intieleptu modu,
parte pentru de a ni le conserva, parte pentru
d'a progres'a prin ele pre calea desvoltarii n'os-
tre morali si spirituali, astadi unica duce-
tor'a la fericere, dar la noi at'atu de multu ne-
grigita: acel'a de buna s'ema nu va tien'e de
unu lucru, de o intrebare indiferinte, ca — pre
cine, c'o feliu de omu, cu ce feliu de minte si
caracteru — s'e al'ega si s'e tramita pe trei ani
inainte, la siedintiel: sinodali eparchiali din
Aradu s'eu Caransebesiu.

Pentru numele lui Ddieu, — a carui este bi-
seric'a, si dupa alu carui tipu si a carui aseme-
nare tindemu a ne califica prin sc'ola si biserica
si prin medil'occele, ce am adunatu si prin sacri-
ficiole ce meru aducemu, — s'e nu ni d'amu vo-
tulu omenilor slabi si stricati, s'e nu alegemu
individii rei, s'e nu ni punemu sacrele cause si in-
terese, — de la cari at'erna mantuirea noastra, —
în mani netrebnice, în mani necurate, în mani
nepasate de biserica si natiune, de binele vre-
melnicu si vecinicu alu multimei, alu poporulu,
alu crestinilor!

Trecutulu, precum si presentele, at'atu de
dusmanosu desteptarii, fericirei, luminei n'ostre

cele adeverate, ni-au crescutu în sinulu si din
sinulu nostru o multime de omeni, fora Ddieu
în peptu si fora iubire si credintia c'atra po-
poru, ne-buni de alta, de c'atu d'a amagi po-
porulu si d'a face servitie contrariloru sei, în
curcandu-i t'ote treburile si astfeliu impede-
candu-i t'ota inaintarea.

Ei bine: inca s'e nu fie ajunsu poporul
nostru a conosce pre acesti retaciti s'eu stricati
fii ai sei? S'eu d'eca ii conosce, cum unu sufletu
de omu, ca crestinu bunu si ca omu de ome-
nia pote s'e-si d'e votulu unui astfeliu de omu,
s'e-si puna increderea, s'e-si in'creda totu ce are
mai santu intru atare?!

Feriti-ve, amati Romani si crestini buni,
de astfeliu de omeni rei s'eu slabi; fugiti de
ei ca de ciurma; si d'eca unulu atare vi s'ar par'e
ca este inzestratu cu sciintia si ca pentru aceea
ar trebui alesu: apoi recugetati, ca omulu stri-
catu si cu sciintia, pre cum si celu cu sciintia
falsa, de diece ori este mai periculosu de c'atu
omulu simplu stricatu, si d'o suta de ori mai
reu, de c'atu omulu simplu nestricatu!

De aceea eu, conoscendu greutatea tim-
pului si sciindu intrebările cele mari si insem-
nate, de a caroru deslegare voru av'e a se ocup'a
sinodele n'ostre eparchiali în cei trei ani, pentru
cari se alegu asta data deputati, ve rogu si ve
svatuescu, si adeca si pre onorat'a preotime, si
pre stimulatulu poporu, s'e judecati bine ca c'ui
dati increderea si s'e nu vi-o aruncati în mani
nedemne.

D'eca unde-va, în careva cercu, nu aveti
s'eu nu conosctei barbati cu frie'a lui Ddieu,
barbati cu anima si caracteru dintre c'arturari
si respective din clerulu superiore: apoi mai
bine luati barbati de omenia, de caracteru, din
poporulu si resp. din clerulu de rondu, de c'atu
ca s'e vi aruncati causele cele mai sante ale
vietii în mani netrebnice!

Vi-o dicu, vi-o recomendu, ve svatuescu
ac'est'a din anima curata, în or'a a unuspredie-
cea; de asemenea ve conjuru, fratiloru, s'e nu
ve aretati si portati nepasati facia de aceste
alegeri, s'e nu las'e cei multi si buni ca s'e in-
vinga prin lenevirea loru — cei pucini si rei,
c'aci urmările unei astfeliu de portare ne-ape-
ratu voru cad'e tocmai pre capulu multimei ce-
lei bune!

S'e nu diceti ca n'a fost cine s'e ve indemne
si invetie; vin'a in sa va fi a vostra d'eca nu
veti vr'e s'e ascultati de unu fiiu si frate alu
vostru, carele desi cu poteri forte modeste,
dar t'ota vietii sa s'a ingrigitu si s'a luptatu
pentru binele vostru! V. Babesiu.

Budapesta, in 29 februarie n. 1876.

„Dupa noi potopulu!“

Cu ac'esta expresiune caracterisedia classi-
culu proverbu pe stepanitorii rei a tierelor.

Seraculu „Mare'e Deak“; dupa elu
intr'adeveru iute urm'a potopulu, si in sa ce mai
potopu! Peste 200 de mile patrute s'e fie fost,
ba si astadi s'e mai fie acoperite de ape, si are-
ale ca la 50—60 de mile s'e nu fie sperantie
d'a le scapa nici peste lune de dile de sub apa!
C'ata dauna ac'est'a, si ce invetiatura pentru
domni si pentru noi toti, d'eca în ac'esta mare
calamitate am vr'e s'e vedemu man'a providen-
tiei pedepsitoria s'eu macar si numai degetulu
mustratoriu alu acelei'a. Dar de unde astadi
cei de susu, cei-ce intru ingamfarea prostiei
loru se tienu mai intielepti si mai puternici de

c'atu intieleptiunea si puterea lui Ddieu, de unde
ei s'e si-aduca aminte de o pedepsa s'eu dogena
de susu!

Ce e dreptu, Pesta, capital'a tierii, în to-
tala a scapatu; unde, — cari ajunsera a apuca
si a depred'a numai unele parti din Buda, Buda-
vechia, Pesta-n'oua si de pre la marginele ora-
siului, cari precum ni spunu reporturile foi-
loru domnesci, numai cam 9000 de locuitori ai
capitaliei au despoiatu de c'ascigu si avere, —
acuma se retragu meru. De duminica demin'e-
tia pana astadi dej'a a scadiutu ap'a în Dunare
cu peste trei urme; in sa desi dicemu noi cei
mici, cei de diosu din poporu, cu totii: „Mul-
tiama tie Domne, ca scaparamu cu frie'a!“ —
totusi guvernulu si tier'a va senti tare
daun'a de milli'one, ce li aduse si ac'esta calami-
tate, si tocmai de aceea, vai ce bine ar fi, d'eca
cei mari s'ar mai si poc'a, si celu pucinu ar in-
cet'a a se gand'i diu'a si noptea, ca cum s'e
mai faca superare si reutate bieteloru popora
si desclinitu celoru nemagiare!

Curendu ne vomu splic'a prin date în ac'e-
sta privintia.

* * *

Par' ca prevedintia, precum se n'grigesce
ca domni noștri s'e nu fie fora calamitati, pentru
ca s'e nu li cr'esca cornele pre mari, tocmai
asi'a se n'grigesce si de materie interesanti
pentru diaristic'a loru nationale, pentru ca nu
cumva gatandu-i-se atare materia s'e ajunga a
se intreb'a: ore acuma cu ce s'e mai mistific'amu
lumea si nacagimu poporale?

C'atu focu, c'ata iritatieune, c'ate dieci de
colone scrisera ele despre referintiele contro-
verse, vamali si bancali cu Austria; apoi abia
intru c'atu-va incepura a se moder'a asupra ace-
stui obiectu, candu veni m'ortea lui Deak; hurra!
D'oue septemani nici nu mai scrisera despre
alte; si abia mai incetara, candu eca vine,
cresce ap'a Dunarei si celoralalte riuri, ghiaci'a
se agramadesce si tescuesce, unde dau peste
tiermi, catastrofele se ivescu, apoi tiene-te la
indop'ari a gazetelor cu reporturi ingrozitorie!

Er astadi tocmai pre candu era s'e se inc'opa
în Viena de nou desbaterile pentru vame si
banca, esa la lumina o epistola lunga a lui Kos-
suth despre Deak, despre adeveratele merite si
slabitiuni, despre adeverata sa val'ore politica
si morale, si foile domniloru au erasi de-
stula materia interesante, cu carea s'e-si impla
colonele macar pre septemani.

Kossuth dupa ale sale directe esperiintie
si din ale sale punturi de vedere ia la critica
si cumpena person'a si vietii si politic'a mare-
lui Deak, si ac'est'a o face în modu, desi cam
rapsodicu, dar forte ageru si geniale. Ne vom
ocup'a de ac'esta judecata la cea mai de apr'oe
ocasiune mai cu de adinsulu; asta data insem-
namu at'at'a, ca nu ne-a suprinsu de feliu, ce-
tindu în epistol'a acestui geniu mare mai multe
punturi, prin cari se esprima asupra lui Deak si
a politicei lui si a motiveloru spre aceea, cu
totulu asemenea pareri, precum nu o data în
cursu de noua ani au fost sprimate si prin foi'a
nostra! Si Kossuth tiene, ca Deak a facutu pac-
tulu si impacatiunea cu Austria, pentru ca a des-
peratu de vitalitatea, de puterea de lupta mai
departe a natiunei sale; si Kossuth casi noi
afia, ca marimea lui Deak se cuprinde în ca-
racterulu sen privatu onorabile si în renuncia-
rea la veri-ce distinctiune publica, er meritulu
lui propriamente este, ca de o data a pornitu
si a rapitu cu sine tier'a, spre o directiune cu

totu la contraria celei urmate de 400 de ani, si chiar de elu mai nainte, dar carea —dorere — duce in contra prevederii sale, dreptu la prepaste! —

Conventiunea vamale si comerciale a Austro-Ungariei cu Romania, ieri trecu prin Cas'a de diosu a Senatului imperiale din Viena.

Nu se pote spune cu catu de grele argumente fu atacata acesta Conventiune in siedintile de sambat'a trecuta ale acelui corpu legiuitoriu; dar proportiunea si calitatea voturilor ni splica, cum totusi ea a potutu casciga maioritare. Dintre 250 de deputati presentii in Viena, au votatu la primul votu nominal in privint'a propunerii de *amenare*, 83 pentru, er 167 s'au dechiaratu in contra amenarii. De aci incolia guvernulu a dominatu situatiunea, si asiã la votarea asupra cestiunei de luare in consideratiune, resp. de primire, 145 s'au dechiaratu pentru si numai 73 contra.

De altminte, dupa grelele invinuirii ce la acesta ocaziune se redicara asupra guvernulu lui *Auersperg*, chiar si de cãtra partesani ai acestui'a, tãta lumea tiene, cã acestu guvern se va retrage in data ce va reusã si in Cas'a boieriloru cu acesta cauza, la carea se fie fost ingagiati cu parol'a.

Don Carlos, principele rebelu, ce de 4 ani maltratã *Spania* si causã nespunse versãri de sange si respiri de averi, incunjuratu si strimtoritu din tãte pãrtile si batutu pretotindeniã, ieri deminãtia, dupa cum ni spune o depesia autentica din Paris, parasi devastatele tieturi ale Spaniei si trecu in Francia, urmatu numai de pucini credintiosi, fora arme, er ostiriloru celoru din urma ale sale dandu-li svatulu se se supuna Regelui *Alfonso*, totu d'o data printr'unu manifestu dechiarandu cã trebuie se renuncia la pre gratiã sa intentiune, d'a ferici pre poporulu spaniolu!

Va se dica, o data candu-va, biët'a *Spania* scapã de acestu cane turbatu, ce prin ajutorulu iesutiloru i causã atãt'a stricatiune!

D'ar perit toti despotii si aspirantii la Domnia din lume!

Din pãrtile rescolate ale Turciei, pre candu foile dualistiloru nostri, mai vertosu cele subventionate si inspirate de dlu c. *Andrassy*, bucina in lume, cã prin propunerile acestui'a, spriginite de intrãga diplomat'a poteriloru mari si primite de Sul'unulu, rescol'a crestiniiloru este paralisata si mereu-mereu trebuie se se stingã; — pre candu mai de parte, comandantii nostri militari din *Croatia* si din *Dalmatia*, *Molinari* si *Rodici*, fusera chiamati la Viena, pentru d'a luã instructiuni seriãse chiar din gur'a Imperatoriului, ca se nu mai sufera trecerea nici de arme, nici de armati, peste fruntarii, intr'ajutorulu crestiniiloru „rebeli”, si nici pre refugiti din cãci se nu-i mai tractedie cu bunavointi'a de pana acuma! — pre candu in fine di de di telegrafulu ni aduce sciri despre prinderea si confiscarea de arme si munitiuni, si arestarea si escortarea de *Gariibaldi* ce in nru mare, cu pasporturi regulate caletoriau spre Montenegro, firesce pentru d'a trece apoi la insurgenti: in mediloculu acestoru demne manopere ale guvernulu Regelui *Apostolicu*, spre sugrumarea resistentiei crestiniiloru in contra barbarulu turcu, ne suprinde ca si unu fulgeru din senin u depesia telegrafica din *Zara* Dalmatiei, cu titulu de 25 fauru, carea suna, cã la *Wasscevice* in *Herzegovina* a avutu locu o *lovire mare* intre *Ostirile turce* si *insurgenti*, unde turcii fusera totalminte batuti si respunsi!

Adeca: acest'a este rezultatulu nemedilocitu a straduintiiloru dlui c. *Andrassy*; astfelu turcii procedu a realisã reformele, si intocmai asiã crestiniã a depune armele!

Da, da. A fost in vër'a anului trecut, candu noi am spusu domniloru turci, cã cum au se procedã, ca se pacifice opiniunea publica,

inversiuata in contra loru in Europa; am spusu cã au se mërãa la domni magiari ai nostri in scãla se invetie a promite, a acordã, a garantã poporaloru tãte drepturile — pre *hãrtia*; sub acestu pretestu, cu acestu cuventu se caute fora sfiela a pune piciorulu pre cerbicea loru, apoi de aci nainte se strige in gura mare, cã aceste popora selbatece nu voru se primësca si se se multumësca si civilisedie si disciplinedie cu drepturile si libertãtile cele frumãse, si cã deci merita a fi injugate si sugrumate! Da, da: turculu este in scãla la *Andrassy*, in *Bosnenii* si *Herzegovinenii* naibei nu voru se depuna armele pe cuventulu magiarulu, ci mai bine dau cu ele in capulu turcului! Ast'a-i pacificarea.

Duãe alegeri si esemple grandiose!

Romani, romani! desteptati-ve, deschideti-ve ochii o data!

En vedeti, en ascultati, en judecati, cã ce este semburele faptei si invetiatur'a moralei alegeriloru ce dilele trecute avura locu in Francia si in Boemia.

Colo unu poporu mare, nainte de cinci ani trantitu la pamentu si despoiatu infricosiatu, apoi datu pre man'a reactiunei si de unu anu si diumetate maltratatu in totu modurile de necorigibili dusmani ai libertãtii cu rafinatulu si nerusiatulu Buffet in frunte — acelu poporu chiamatu fiindu la urna, ca se-si alãga senatori si deputati la Dieta, in man'a si necesulu tuturoru asupririloru, amagiriloru. coruptiuniloru de susu de la putere, cu pricepere si resolutiune escelente nu numai tranti la alegeri in modu eblatante pre contrarii sei, pre reactionari, pre agentii unelte, mamelucii stepãrii reactionarie, dar tranti chiar si pre capulu acelora, pre puterniculu Tisza alu loru, carele acolo se numesce Buffet, lu-tranti la alegerea de Senatori, si lu-tranti in modu ne mai pomenitu, in patru cercari, cele dintre 534 ale Francei mai secure crediute, unde densulu si cameraderi'a sa tienea cã nu este putere care se-lu trantesca!

Astfelu Francia scapã de reactionari, de infamiãle fiiloru sei stricati si netrebni; astfelu natiunea franceza si-asecurã progresulu, redicarea ei rapede erasi in fruntea poporaloru! —

In Boemia, conducetorii cehi, de la 1862, de cum se convinsera ei, cumca constitutiunea neamtiului este o frasa, o mintiuna in cãtu pentru libertate si dreptate, dar o devolësca cursa in cãtu pentru supremati'a elementulu germanu si cu ajutorulu ticalosiloru si renegatiloru de prin alte nationalitati. — dicemu de cum se convinsera despre acest'a, dederã parol'a bine combinata si motivata, cumca omu cehu de omenia, o data cu capulu nu va tienã cu acesta cursa, si ori de cãte ori va fi chiamatu la vr'o alegere, o data cu capulu nu-si va dã votulu seu unu omu ce tiene la acesta constitutiune, ci pururiã si ne'ncetatu va votã si va alege pre contrarii ei, numai pre barbatii de opositiune nationale, pana atunci, pana candu acesta constitutiune

si politica, dusmana poporulu cehu si nationalitatei sale, nu se va modificã intru interesulu, intru recunãscerea si realisarea dreptulu egal, seu nu se va sterge de totu.

Trei-spre-diece ani, de candu astfelu se lupta natiunea cehica, cu bravii sei conducetori Palacky, Riger si Skrejsovsky in frunte; de doue-diece de ori s'au facutu de atunci alegeri pentru Diet'a tierii, pentru senatulu imperiale si pentru reprezentantiele municipali; nespuse si nenumarate incercãri de fãrtia, de amagire si coruptiune s'au facutu din partea nemtiloru dela putere, pentru d'a abate multimea dela svatulu si conducerea braviloru sei invetiatori si luciferi: tãte in sa in desiertu! Luminatululu poporu cehu tiene ca ferulu la program'a nationale opositionale, respinge dela sine tãte metechnele straine si pre toti fiii sei retaciti in castrele straine, si mai vrã se pãra in suferintie si prin sacrificie, dar ca unu poporu de omenia ce-si cunãscã interesulu si detorint'a, decãtu se se faca unelã ticalãsa strainulu, spre injugarea sa propria.

Astfelu poporulu cehu din Boemia impune nu numai contrariiloru sei, domniloru nemti din Austria, si i aduce, cu sistem'a si cu tãta puterea loru cea discretionaria pana la desperatiune; dar totu d'o data inspira respectu intregi lui culte, si casciga animele tuturoru omeniloru de omenia! Si nime cu minte sub sãre astadi nu se mai indoiësce, cumca triumfulu finale in acesta lupta grea si lunga va fi alu bravulu poporu cehu.

Ha, ce icãne demne si sublimi, ce esemple instructive, si afundu petrundietãrie in tãte animele luminate si nestricate, aceste minunate lupte constitutionali, ale duoru popora maltratate, unulu, celu francesu, de fiii sei prepaditi, celalaltu, cehulu, de neamtiulu inamicu alu essistintiei si desvoltãrii sale nationali!

Ah, Dãme bunule, òre cum este, cum se face, de din acesta precepere si bravura atãtu de pucinu se afla la natiunea romana?!

Òre cum se face, cum este, de acestu poporu, de multe-multe secle totu storsu si impilatu si maltratatu si reu umilitu de dusmanii straini si de fiii perfidi ai sei, inca si astadi mai multu se plãca acelora, de cãtu mintii sanetãse, cugetulu dreptu, invetiaturei bune si curate a celoru adevãrati luctatori pentru redicarea sa, pentru drepturile sale!!

Òre asiã de greu de priceputu se fie pentru romanu, cã elu nu este nici neamtiu, nici magiaru, nici slavu seu grecu seu turcu, ci numai si numai romanu, si cã ca romanu, romanu luminatu, romanu de omenia trebuie se fie, sica atare romanime trebuie se servësca si se se alipësca mai pre susu de tãte; si cã a perde acest'a din vedere, a se face unelã contrariulu romanime, contrariulu drepturiloru de cultura, de desvoltare si de bu-

nastare ale poporului romanu, este a se nimici pre sine insusi, a se sinucide, a se degrada si desonorá totu o data!

Destépta-te, iubite poporu romanu, destépta-te! invétia din esemplulu maretiei sorori natiuni franceze si alu bravei si vigurósei natiuni cehe! — Scutura de pre umerii tei pre peccatosii tei fii, cari te tienu legatu in orbia si te indemna a fi totu sclavu; cutédia a redicá fruntea si ati folosi dreptulu intru interesulu si védia si onóra propria a natiunei tale, si apoi fi convinsu, cá ori cátu de grea ti s'ar paré tie, si ori-cátu de neplacúta contrariiloru tei atare lupta astadi, mane emancipandu-te din dobitocia, contrarii tei de astadi au sè devina amicii tei, pretiutorii tei cei adevérati, si au sè binecuvénte desteptarea si lupt'a ta, prin carea din dobitocu te-ai facutu omu, si din sclavu ticalosu amicu sinceru — tie si loru! —

O icóna trista,

cum doi vréu s'o faca dimbitória:

Dilele trecute foile guvernului publicara starea casselor si finantieloru Ungariei pre anulu 1875.

La acésta ocaziune organele domniloru nu potura a nu aruncá cáte o privire fugitiva si asupr'a aniloru de mai nainte, comparandu si deducendu mangaiere si bune sperantie.

Éta cum acele organe ale domniloru, si mai vertosu „Hon.“ din faci'a trista si posomorita a trecutului sè încérca a scóte cáte unu dimbetu serinu.

In an. 1872 venitul tierii a fost: 130.131,634 fl.
" " 1873 " " " " 126.800,000 "
" " 1874 " " " " 134.211,246 "
" " 1875 " " " " 139.875,089 "
Adeca, dicu domnii, dela 1873 venitele tierii sunt in crestere. Cu 9.744,000 fl. anulu trecut, 1875, tier'a stete mai bine ca la 1872!

Vedeti infricosiat'a amagire! Domnii nu încérca cá: cu cáta sfortiare, cu ce feliu de essecutiuni crunte scósera ei anii din urma contibutiunile cele mari, depredandu si ruinandu averea cetatianiloru; ei trecu cu vederea cá serac'a a pusu ghiarele pre noi pre toti, si eu cutesare órba ei pretindu, cá venitele tierii s'au urcatu, starea finantiale s'a indreptatu!!

Tocmai cetramu intr'o foia guvernamentale, si anume chiar in „Hon“ de aciasidi, cá la R. Kevs pre Dunare, inundandu ap'a reu si bietii ómeni aflandu-se in mare nevoia, in locu d'a cere ajutoriu de'a stepanire, ei rogara sermanii sè se mai încete cu cumplitele essecutiuni de dare, cari pana si pe timpulu inundarii nu-ii mai slabesce!! Va sè dica: chiar si de cátu turbatele unde ale elementului selbatecu, — ma' tare ii dóre pre bietii nenorociti crud'imea essecutiuniloru de dare!!

Mai trebuie cuiva comentariu despre aceea cá, cum se urca de cáti-va ani venitul tierii?! Dar óre cátu póte sè tiena astfelu de stórcere cu sil'a? si ce are sè urme, candu n'a mai fi de unde stórcé nici cu sil'a?!!

In cátu pentru deficite, apoi reprivirile domniloru constata urmatóriele:

La 1872 — deficitulu, adeca cheltuiel'a peste venitu, a fost: 39.088,000 fl; la 1873: 61.989,000; la 1874: 53.817,113 fl; la 1875: 34.902,478 fl. Adeca in 4 ani chiar aprópe 190 de milliône!

Si ce este mai tristu, ba chiar infioratoriu, este, cá in acesti ani deficitulu tocmai de dóue ori, adeca tocmai cu 95 de milliône a fost mai mare in realitate, in fakta, de cátu ce se preliminaru prin Dieta si se sanctionase de MSA! De unde se vede, cá control'a si regularea

svatului tierii este numai buna, sè fie si sè remana pre hártia; altu folosu n'are pentru tíera.

Dar domnii si aci se mangaie cu aceea, cá dejá deficitulu este scadere prin economi'a loru cea buna.

Seraca lume! Par' cá dupa ce resipitoriulu averei sale prin respire a totu seracitu si perdiendu-si credetulu, de mare nevoia este constrinsu a-si reduce cheltuiiele, — par' acela prin acést'a ar dovodi o economia intiepta a sa, si si ar imbunetati averea!

Vai si ér vai de atare imbunecature! Las' cá mane-poimane nevoia o sè siléscá pre dni a-si rucece si mai multu cheltuiiele, si aceea nu va insená decátu si mai mare seracia publica si privata in tíera!

Nu, domniloru magiari de la potere, nu ni dimbesce de feliu posomorita' a facia a economiei vóstre, nu din trecut, nu din presente si nici pentru venitoriu nu ni se aréta cátu de pucinu buna sperantia. —

O splicatiune ocazionale.

De candu portámu condeiulu diaristecu opositionale, de candu adeca ne-am ingagiatu publiculu celui mare, a aperá interesele si a representá dorerile si dorintiele poporului romanu: de atunci ne-am facutu de principiu si detorintia, cu ori-ce pretiu a ne ferí chiar si de umbr'a prepusului cá am vré a ascunde si ignorá voci, strigate, critice si valerári, ce esu din sinulu poporului. De aceea de multe ori am publicatu astfelu de voci, mácar cá ele dupa ale nóstre directe informatiuni — nu ni se pareau essacte. In atare casuri noi am socotitu, cá mai bine este a aflá astfelu de comunicatiuni espressioni prin foi'a nóstra, de comunu apretuita de concerninti, si asiá a provocá deslucire si rectificare competinte, de cátu ca ele sè se innadusiéscá in pepturi séu sè prorumpé la locuri desconsiderate si ignorate, astfelu facendu sange reu si inversiunandu si incurcandu, in locu sè luminedie cauzele.

Desclinitu am observatu acésta regula in cestiunile de competinti'a autonomiei nostre proprie bisericesci, scolari si fundationali, fiindu in acésta privintia oblegamentulu nostru morale cu atátu mai evidente, cu cátu cá aci atátu sanárele releloru, cátu si indreptarea retaciriloru aterna propriamente de noi insine, si responsabilitatea pentru tóte este nemedilocitu cátra noi.

Din aceste consideratiuni manecandu noi, nu credemu ca cine-va cu dreptu cuventu sè se póta plange asupra nóstra; cáci procederea nóstra pururia a fost si leiale si racionale.

Intr'unu asemenea casu, din Aradu dela parte de plinu competente si chiamata, ni se tramitu ca de deslucire si resp. combatere, si rectificare — urmatóriele:

Adeverulu si dreptatea mai presusu de tóte.

In numerulu 13 alu „Albinei“ de acestu anu, aparú o corespondintia anonima*) datata „L. Aradu, fauru 1876“ prin care anonimulu se plange inaintea publiculu celui mare: „cá legea nóstra autonómica ar' fi numai cu numele; cáci desi s'ar fi otaritu, ca la primirea in teologia sè se dee preferintia celoru cu calificatiuni formali mai bune, totusi s'ar fi primindu multi cu calificatiune neindestulitória, precum si cá teologii cei cu 8 clási si dupa absolvarea teologiei cu succesu bunu — la indeplinirea parochieloru — s'ar' fi preterandu „din deosebite consideratiuni,“ si altele.

*) Cá s'a publicatu anonima, este vin'a Redactiunei, de óra ce aceea in mai multe privintie moderandu-se si prescurtandu-se, nu credeamu a fi cu cale sè se notedia cu numele corespondintelui, carele insa in articulu seu a fost subserisu, for'a ni cere retacerea numelui seu.

Red.

Se póte cá onoratulu publicu sè se lese sedusu a crede macar o parte din cele ce contiene acésta corespondintia; dar' toti cari stau aprópe de consistoriulu eparchialu din Aradu, conoscendu adevérata tiena a acéstaia in cestiunile de susu, — abia voru poté cugetá bine despre atari lamentári si acúsári, ci vor trebui sè se mire de o cutesantia, a cárei indemn abia póte fi moralitatea si resp. sentiulu dreptatii.

Trebuie sè aiba omulu cu consciintia de adevéru multa moderatiune, ca se nu se turbure pentru asemenea neadeveruri, ca in acea corespondintia; dar' cauta si sè se intrebe: óre este cu potintia sè se afle intre inteligentii nostri, inteligentii poporului, ómeni cari sè se interesedie de afacerile din cestiune si pe langa o adevérata, o sincera interesare, sè le conosca atátu de reu séu sè-i placa a le mistificá atátu de uritu!

Déca si atunci, candu s'a constatatu officiosu, cá in pártile bihorene, din lips'a de clerici absoluti, sunt 69 de parochii vacanti, ér' in cele aradane 17, de totu 86, pentru ale caror' deplinire unele comune au recursu pana si la inaltulu Ministeriu de culte; déca si atunci candu sinodulu eparchiale alu anului 1874 tocmai din motivulu lipsei mari s'a vediatu necesitatu a-si modificá conclusulu de mai nainte — la care se pare a provocá anonimulu; déca sinodulu eparchialu a lasatu la buna apretuierea Episcopulu diocesanu primirile tenerileru in teologia, — cari propriamente si dupa canóne, si dupa statutulu org. apartienu la competinti'a Episcopiloru; si déca in fine si primirile ce le a facutu parintele Episcopu alu nostru, asiá cum le-a practicatu densulu, inca i se ataca si suspiciónedia dupa mai scie Ddieu ce feliu de „consideratiuni deosebite:“ apoi trebuie sè dicemu, cá corespondintele anonimu prin astfelu de critica si atacu, nu póte sè aiba nici o intentiune buna, ci dóra tientesce din adinsu, a desmantá pe credintiosi dela contribui mai departe, ce tocmai sunt in curgere, in favórea edificárii institutulu nostru teologicu-pedagogicu; séu dóra chiar si la desmantare de la plátirea sidocsiei si conventiunei episcopesci!

Ér de cumva anonimulu are intentiuni bune si prin publicarea corespondintiei sale voiesce delaturarea releloru din biseric'a nóstra, si de cumva densulu, Ddieu scite prin ce informatiuni sedusu, tiene cá assertiunile sale sunt fundate: atunci trebuie sè-lu provocámu categoricu, apelandu la caracterulu seu, ca sè ni spu- na si arete fapte si casuri concrete, apoi mácaru si sub masc'a anonimitatii.

Spuna si arete anonimulu in publicu anume: cine si candu s'a primitu in teologia cu preterirea altor'a de mai multa calificatiune! Spuna si arete a nume: cari séu ce feliu sunt acele „deosebite consideratiuni“ ce amentesce? Ér' decumva anonimulu sub atari intielege dóra mituiuri séu alte coruptiuni: apoi spuna si arete mácar unu senguru casu concretu, descoperindu: cui si candu s'a datu unu cruceriu pentru primire in teologia, se 'ntielege afara de didactrulu prescisu, pre care lu-incasédia numai profesorii institutulu clericalu?

Mai departe, spuna si arete anonimulu in publicu mácar unu unicu casu concretu: candu, cine si cui a datu macaru unu cruceriu pentru preotia, — a fara de tacesele legalminte statorite?

Spuna cu numele: cine dintre cei cu 8 clási, prin cine si din ce „deosebite consideratiuni“ s'a preteritu la deplinirea parochieloru?

Desi suntemu convinsi, cá anonimulu nu va fi in stare a aréta asemenea casuri abusive, pentru cá nu esista, totusi ca onoratulu publicu sè véda si sè conosca, cu cáta usurime unii ómeni striga in lume despre abusuri, cáte si ce feliu de neadeveruri scornescu si scriu aceia, — se intielege cu scopu ca sè face reutate, — pentru charificarea stárei lucrului aflámu oportunu a face pe scurtu unele reflexiuni la obiectu, si a nume:

Mai întâi cu privire la primirea tinerilor în teologia.

Avendu parintele episcopu în vedere numărul celu mare alu parochieloru vacanti, a decisu a se primi în teologia în anul scolasticu 1875/6 de totu 30 de tineri; astfelu în primul ordinu se primira toti câti se însinuasera cu testimoniu despre 8 clăsi gimnasiali, după aceea se primira toti câti se însinuasera cu 7 clăsi, apoi cei cu 6 și asiă mai departe, până ce se implini numărul staveritu.

Er deca pôte fi vorbă de vr'o „deosebita consideratiune“ la acêsta primire, apoi éta care s'ar poté numi asiă: Parintele episcopu a primitu din considerarea seraciei absolute, si tiene în curtea sa 3 elevi, cum este: *Benchiseanu*, *Stefu* și *Nica*, numai ca se pōta studiă. Deci întrebămu: Unde este aci calcarea legci autonome si a otariloru sinodali? Őre cum de corespundentele nu potă vedé si elu ca si altii, în procederea espusa, numai salvarea intereseloru bisericeii?

Dar dice anonimulu cā la deplinirea parochieloru s'ar fi preferitu candidati cu mai pucina calificatiune, preterindu-se cei mai multu calificati.

Trebue se-i reflectāmu, cā si în punctulu acest'ă er' numai amagirea séu maliti'ă la potutu conduce, si acêsta vomu sustiené pana atunci, pana candu densulu nu ni va aduce, spre dovedirea contrariului, măcar unu senguru casu concretu!

Consistoriulu nostru nu numai cā n'ă preteritu pre cei cu mai multa calificatiune, ci inca ā cautatu tōte modurile d'ă preferi pre atari; cāci parintelu Episcopu indata ce a auditu cā sunt unii clerici mai calificati, dar' aplicati prin cancelarielu advocatiali si pe la alte locuri ca scrietori, ii-a chiamatu la sene si li-a recomendatu parochiile erau vacanti, si nu parochie slabe, ma potemu dice chiar bune si bunisiōre, cari în totu casulu li ar fi asecuratu o subsistentia mai buna de cum au ei pe unde sunt aplicati.

Aducemu de dovēda, buna-ōra, cum parintele Episcopu a imbiatu lui *Prodan* vicu din *Pecica* ce se afla în functiune de cancelistu camerale cu 300 fl. la anu, parochi'ă vacante din *Capolnasiu*, cu unu beneficiu celu pucinu de 600 fl. dar provocatulu a respunsu, cā — *astēpta pona se va face apertura chiar în Pecic'ă cāci elu numai acolo voiesce a fi preotu!* Adeca deodata sē devina la parochi'ă cea mai de frunte, pretensiune de comunu mai la toti cei cu 8 clăsi!

De aseminea a oferitu parintele Episcopu parochii clericiloru absoluti: *Petrutiu*, *Bogdanu* si altor'ă si inca fara sē fie cerutu ei, ci parintele Episcopu insusi tramitiendu după dinsi; dar' după-ce nici asiă nu se potura nici pe departe implini parochiile vacanti, se nasce întrebarea cā: cine sē se aplice la parochiile rele mai slabe? Si respunsulu logicu ar fi: *candidatii cei mai slabi!* Ei dar' de unde, deca nu se voru primi în teologia si de cei cu mai pucine clăsi. Séu cā dōra, pentru ambitiunea si de dragulu celor cu 8 clăsi, sē lasāmu ca la 60,000 de credintiosi fara de pastori sufletesci?!

Din acestu incidinte, precum se scie, parintele Episcopu s'ă aflatu necesitatu a emite la timpulu seu si unu cerculariu, prin care a provocatu pre teologii de pre la alte ocupatiuni, ca sē retorne la carier'ă bisericescā, — dar' cāti au urmatu acestui indemn? Pona aci — *nici unulu.*

Despre adevērul acestora nu e delipsa, de cātu a întrebă, pentru ca sē se convinga ori si cine, si corespundentele anonimu s'ar poté convinge si despre mai multe, deca s'ar adresă unui *Olariu*, *Morocu* si *Onciu*, cari i-ar spune multe despre spriginulu si indemnulu ce densii au esperitu si cum unii în locu de a respunde celu pucinu tacelele legali de investitura, s'au impartesitu de ajutorie din partea

parintelui Episcopu, numai ca sē-si pōta urma carier'ă!

Ni-amu tienutu de detorintia a espune acēstea întru interesulu adevērul, dar' specialmente si pentru prosperarea institutulu nostru teologicu-pedagogicu, dar le-amu espusu mai vertosu si din consideratiunea, cā *dreptatea si adevērul sē fie mai pre susu de tōte!*

Duoi chiamati.

Sucēva, în fauru 1876.

[z.] Institutiunea bisericeii este mediloculu celu mai bunu spre moralisarea si naltierea poporului si cea mai durabile legatura între ōmeni si ōmeni, mai alesu de sunt ei de același soiu. Dar biseric'ă nu trebue sē uite de conditiunile essistintiei sale: pe langa chiamarea filantropica de a fi scutulu celoru slabi si supriti, precum si mangaiarea celoru intristati, ea trebue ca sē desfasiure si *virtutile esemplului* în totu ce e bunu si frumosu, si ale *invetiaturei*. Dumnedicesc'ă evangellia si exemplarielu asiedieminte ale bisericeii nu ajungu inca; ele trebue aplicate bine, puse în vietia pentru ca sē invietie si sē întarēscă spre bine: Unde-su bune organele bisericeii, acolo infloresce si biseric'ă si poporulu; unde-su organele rele, acolo dă inderetu si poporu si biserica.

Acēste s'au atinsu mai întâi spre a nu fi reu intielesi în motivulu celoru următorie:

Avenu în Sucēva monastirea, asiă disa „la Sfantu“, vechia metropolia a Moldovei. Acēsta monastire trece în ochii poporului de celu mai insemnatu între locasiurile venerabili din tiēra, atātu pentru insemnata istorica cātu si din caus'ă cā aici se afle mōsele st. Ioanu celu nou, numitu „dela Sucēva.“ Inse starea monastirei nu corespunde insemnatii ei: este totu asiă de trista casi a tuturor bisericeiloru gr. or. ale orasiului nostru. Ea este renoita sub actualulele proistosu, par. *Darie*, cu bani dati dela multi boieri din Moldova; dar acēst'ă renoire, facia cu întregulu remane totusi petecire.

Cu atātu mai mare bucuria au sentitu, deci orasienii, audindu cā guvernulu Romātiei, recunoscēndu-i-se vechiulu dreptu de patronu, au otaritu sē o restauredie la primavēra în tōte pārtile ei si sē o infrumstiesce în modu demnu; dar' acū se dice cā afora de sporirea personalulu cu 4 calugēri, celelalte vor sē remana în statu quo. Si acēsta imprejurare este ceeace ne face a observă cāteva si a îndreptă luarea aminte a patronulu cātu si a consistoriulu nostru spre unele puncte, după crederea nōstre, destulu de insemnate.

Se doriă de multu si se acceptă, cā la acestu locasiu atātu de cercetatu se va sistemisă unu locu de predicatoriu, cā se va îngriji macaru de o umbra de cantare chorale, în loculu séu pe langa cei duoi dascali eftini, cari prin pocit'ă si schimonosit'ă loru quasi psaltichia ingana dumnedieirea si scandalisedia cultulu divinulu, încutu ti-vine se fugi din biserica audindu-ii; se asteptă cā se va mai regulă servitiulu spirituale, celu pucinu la sēbatori mai mari, buna ōra la sanzeeni, constrigēndu-se proistosulu de a nu lasă pre servitoriulu seu — intimulu autocratu *) a poronci prin biserica si a luă liturgiile de pe la ōmeni; si apoi se asteptă cā pre langa acēstea s'oru regulă inca multe altele si se voru îndreptă etc. etc. — Si acēste tōte sē nu fia luate în considerare la nou'ă regulare?!

Monastirea are venituri enormi, atātu în

*) Acestui servitoriu, cunoscutu sub numele „Costachi“, ii dicu ovreii „patriarchu.“ Se vorbesce cā elu este causa, cā podōb'ă monastirii, pré demnulu calugăru *Glicherie*, precum si diaconulu au luat' lumea în capu si au trecut în Romania. Lucrurile devinu cam mistice!

bani de la peregrini, cātu si în totu felulu de articie ce se tienu de servitiulu divinulu. Spunu ōmeni competentu, cā trebuintiele bisericeii s'aru poté acoperi pe 7 ani din cele ce vinu în articele într'unu anu numai! Afara de aceea are proistosulu sessiune cu gradina de 50 falci=52 Ha pamentu de frunte, apoi de la patronu unu salariu anualu de 500 galbeni si 400 fl. de la fondulu nostru, er cei duoi calugari salare deosebite si locuintia.

Nu avemu neci o trēba cu ceea ce face cineva cu venitululu seu, si mai pucina a ne atinge de chivernisēl'ă actualulu archimandritu *Darie***. Dar' credemu a fi îndreptu a ne mestecă si noi graiulu candu este vorba de ved'ă bisericeii, de îmbunatatirea cultulu si stirpirea de abusuri urite si nedemne; de aceea prin acēste sire chiamāmu atentiunea celoru competentu asupra stării lucruriloru dela numit'ă monastire.

Varietati.

► Nruulu prossimu din „Albina“ va esī dōmincā; acelu nru va fi inse duplu.

(Necrologu.) *Toma Grozescu*, parochu în Curtea, cerc. Fagetulu, modulu de blandetie si de vietia adevēratu crestinēscă, amatu si stimatu de toti cāti lu-cunoseau, în 8 februaru v. a. c. în etate de 53 ani, după unu scurtu morbu a încetatu dintre cei vii, lasandu în doliulu celu mai profundu pre doios'ă sa socia *Marta* si cu fiulu seu *Nicolau*, teologu în Caransebesiu, precum si pre numerosii sei consangeni, cumnati si nepoti! Repositulu ca preotu, parinte si romanu bunu, a urmatu scrietoriei, curatiendu cu mare serguintia neghin'ă din hold'ă sa. Mandri'ă lui eră duoi filii ai sei, *George* si *Nicolau*, crescereii cāroia s'ă sacrificatu, dorindu a face din ei columne multu cercatei nōstre natiunei. Dar prin mōrtea de la 14 sept. anulu trecutulu a fiului seu mai mare, *George*, candidatu de advocatu, bunulu parinte s'ă infiptu o lovitura grea, carea nu se mai vindecă, pana nu-i urmă în mormendu!

Pomp'ă funebrele ce i s'ă facutu în 9 februaru, a fostu dēamna de densulu. Petrecutu la loculu de odihna eterna de unu nru imensu de poporu si cu 8 preoti, în frunte cu dlu protopresbiteru tractuale, *At. Ioanovicu*, acest'ă ca atare si ca cumnatu alu defunctulu, într'ōpre frumōsa cuventare funebrele i enumeră laudele si virtutile'cu atāt'ă elocintia, de storse lacrimile de recunoscintia din ochii tuturor ascultatoriloru. Deplangēndu-lu cu toti i urāmu din anima sincera: *Binecuvēntata sē-i fie memori'ă în eternu între ai sei!* *D. Iosofu*, par.

[*] (*Provocare cātra alu Eug. Bordeaux!*) Subscrisulu invetiatoriu seracu din *Sculia*, comit. Temesiu, din tōta serac'ă mea am prenumeratu la anuciat'ă *Charta* a Transilvaniei, anticipandu 5 fl; deci trecura ani si — *Charta* nevenindu-mi si reclamatiunile private pentru restituirea baniloru nefolosindu-mi: prin acēst'ă mi renoiescu acēstei reclamatiuni si în publicu. *Vasiliu Ciuta*, mp. —

** (*Multiamita publica, din adunculu animei sale,*) aduce d-lui invetiatoriu din *Temisiora Salamonu Luminosu*, — „a cārui locuintia a fost si este asilu studentiloru seraci,“ — pentru spriginirea spontana, marimōsa în lipsa, prin oferirea de cortelu si viptu gratuitu pe dōue lune dile, si îngriirea în modulu, ca unu parinte si frate de subsistenti'ă sa — *Trif. Miclea*, stud. de a VIII. classe gimnasiale. —

** Parintele *Darie* este banuitu fōrte, cāci totu dice cā n'are nemicu, mai alesu candu sunt boieri grasi de prin Moldova. De studinti seraci si de alti seraci de asemenea nu este vorbitu bine.